

Nr 121.

Av herr **Sundberg**, om tillverkning till avsalu inom landet av maldrycker av klass III, m. m.

Som bekant beslöts vid 1923 års riksdag förbud mot tillverkning till avsalu inom landet av maldrycker av III klassen och beslöts samtidigt en obetydlig förbättring av maldrycker av II klassen, i det att en höjning medgavs i stamvörtens extrakthalt från 9,6 % till 10,5 % och i alkoholhalten från 3,6 volym-% till 3,2 vikts-%. Den lösning av maldrycksfrågan, som på detta sätt kom till stånd, var resultatet av en kompromiss. Att denna ingalunda kunde sägas tillfredsställa kraven på att man inom landet skulle kunna tillverka goda och hållbara maldrycker, framgår av det förhållandet, att man redan fem år därefter ansåg sig böra upptaga frågan till förnyad behandling. Sålunda föreslogs vid 1928 års riksdag i likalydande motioner av herr Nils Ant. Nilsson i Första kammaren samt av herrar Forssell och Järte i Andra kammaren, att utredning borde åvägbringas på vad sätt maldrycker av III klassen måtte till nedbringande av vinkonsumtionen kunna återinföras i marknaden.

Frågan om tillverkning av maldrycker av III klassen hänsköts till utredning av den kommitté, som år 1928 tillsattes för revision av rusedrycks-lagstiftningen. I skrivelse till finansministern har berörda kommitté nyligen anmält, att den under år 1933 utarbetat förslag till förordning angående försäljning av spritdrycker och vin samt att betänkande i dessa ämnen komme att avgivas under våren eller sommaren 1934. Då förslaget av allt att döma icke upptager frågan om de starkare maldryckerna, torde denna fråga icke kunna väntas bliva föremål för behandling förrän i samband med den utredning om ändringar i maldryckslagstiftningen, som kommittén erhållit bemyndigande av Kungl. Maj:t att verkställa. En sådan utredning kan väntas taga åtskillig tid i anspråk.

Av tillgängligt material framgår, att maltavverknigen under tillverkningsåret 1 oktober 1932—30 september 1933 sjunkit från cirka 26 miljoner kilogram till cirka 20 miljoner kilogram. Nedgången har givetvis kraftigt inverkat på statens inkomst av maltskatt. I förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 var maltskatten upptagen till 30 miljoner kronor men torde i verkligheten icke komma att giva mera än cirka 25 miljoner kronor. För lantbruket betyder den minskade produktionen en minskad avsättning av malkorn med ej mindre än 7 à 8 miljoner kilogram. Anledningen till den kraftiga nedgången är givetvis att söka i depressionen, men det torde icke råda något tvivel om, att den på ett par år fördubblade maltskatten med därav följande prisfördyring å varorna medverkat härtill.

Inför ovan angivna situation hava vi funnit oss böra till riksdagens prövning hänskjuta frågorna om upptagande av tillverkning av starkare malt-drycker ävensom sänkning av maltskatten. Vi förmena, att genom dessa åtgärder produktionen skall komma upp till normal nivå, varigenom statens skatteinkomster ökas och lantbruket erhåller större avsättningsmöjligheter för sina produkter.

Det är icke min mening, att de starkare maldryckerna skulle få säljas på samma sätt som det nuvarande pilsnerdrickat, utan hade vi tänkt, att desamma på sätt 1917 års rusdrycksförsäljningsföreskrifv skulle tillhandahållas genom systembolagen. Det har ofta från olika håll framhållits det orimliga och från nationalekonomisk synpunkt oegentliga uti, att medan utländska viner få försäljas i obegränsade mängder, möjlighet icke förefinnes att tillverka och sälja en betydligt alkoholsvagare inhemsk dryck. Tillgång till en fullt njutbar maldryck skulle säkerligen minska konsumtionen av billigare vin, vilket även ur nykterhetssynpunkt måste anses önskvärt.

Vad en sänkning av en alltför hög maldrycksskatt betyder, framgår av förhållandena i Tyskland och England, där överbeskattningen framkallat ett bakslag, som tvingat statsmakterna att sänka den alltför höga ölbeskattningen. Särskilt i sistnämnda land hava produktionssiffrorna utvisat en markerad uppgång, sedan skatten sänktes. Det torde för övrigt böra medgivas, att de höga skattesatser, varmed statsmakterna för närvarande ansett sig kunna belasta de svenska maldryckerna, icke svara mot deras relativt låga alkoholhalt. Dessutom bör framhållas, att de nuvarande skattesatserna äro nära fem gånger högre än råvarans värde.

Under hänvisning till vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen för sin del måtte besluta *dels* att upphäva det alltsedan år 1923 rådande förbudet att tillverka och sälja starkare maldrycker, *dels ock* att sänka maltskatten med 20 öre per kilogram avverkat malt.

Stockholm den 20 januari 1934.

Axel Sundberg.